

Татарстан Республикасы
Өлмәт муниципаль районы
Тайсуган авыл Советы

КАРАРЫ

23 декабрь 2022 ел

№ 61

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл җирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында нигезләмә хақында

Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл җирлеге Уставы нигезендә,

Тайсуган авыл Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл җирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмәне (1 нче кушымта) расларга.

2. Тайсуган авыл җирлеге Совет карарлары үз көчен югалткан дип танырга:

2008 елның 23 декабрэндәге 68 номерлы «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл җирлегендә гавами тыңлаулар турындагы нигезләмәне яңа редакциядә раслау хақында»гы карары;

2012 елның 03 апрелендәге 37 номерлы «2008 елның 23 декабрэндәге 68 номерлы «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл җирлегендә гавами тыңлаулар турындагы нигезләмәне яңа редакциядә раслау хақында»гы карарына үзгәрешләр керту турында»гы карары;

3. Өлеге карарны Тайсуган авылы, Сөләхетдинов урамы, 36б йорт территориясендә урнашкан махсус стендларда игълан итәргә, шулай ук «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталы» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Өлмәт муниципаль районының «Интернет» Интернет-телекоммуникация челтәре сайтында урнаштырырга.

4. Бу карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

5. Өлеге карарның үтелешен контрольдә тотуны авыл башлыгына йөкләргә.

Тайсуган
авыл җирлеге башлыгы

М.Ф.Мостафин

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл
жирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртібе турында
нигезләмә

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл
жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртібе турында өлеге
Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр
төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның
гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы
Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Тайсуган авыл жирлеге Уставы (алга таба - жирлек Уставы) нигезендә эшләнгән.
1 статья . Төп төшенчәләр

Өлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

1) гавами тыңлаулар - халык хокукларын гамәлгә ашыру формасы-
Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл жирлеге
(алга таба - жирлек) жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча
муниципаль хокукый актлар проектларын гавами фикер алышу аша жирле
үзидарә органнары тарафыннан карарлар кабул итү процессында катнашуга,
шулай ук федераль законнар, өлеге Нигезләмә белән беркетелгән мәсьәләләр
турында фикер алышу өчен;

2) инициатив төркем - ачык тыңлауда катнашырга хокуклы Россия
Федерациясе гражданны яки гражданны төркеме;

3) жәмәгатьчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар,
берләшмәләр вәкилләре, карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуда
катнашырга хокуклы, гавами тыңлауларда катнаша. Жәмәгатьчелек
вәкилләренә жәмәгать тыңлауларына чыгарылган, жирле үзидарә органнарын
яки дәүләт хакимияте органнарын тәкъдим итүче яки аларның эшчәнлегендә
түләүле килешү нигезендә катнашучы затлар керми;

4) гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм
аларның вәкилләре, жәмәгатьчелек вәкилләре, экспертлар, халык алдында
тыңлаулар үткөрү буенча оештыру комитеты әгъзалары;

5) чыгыш ясарга хокуклы гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле
үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, өлеге Нигезләмәнең 7 статьясында
билгеләнгән срокларда, оештыру комитетына Халык алдында тыңлаулар
мәсьәләләре буенча чыгыш ясау өчен заявканын биргән жәмәгатьчелек
вәкилләре;

6) оештыру комитеты - жирлекнең жирле үзидарә органнары вазыйфаи
затларыннан, жәмәгатьчелек вәкилләренән паритет башлангычларда
оештырылган гавами тыңлауларны әзерләү һәм үткөрү буенча оештыру
гамәлләрен башкаручы коллегиаль орган;

7) жәмәгать тыңлауларын оештыручы-жирле үзидарә органының яисә ул
төзегән коллегиаль киңәшмә органы вәкилләре;

8) жәмәгать тыңлаулары эксперты-фикер алышуга чыгарыла торган һәм бу

статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән мәсьәләләр буенча махсус белемгә ия зат. Эксперт язма рәвештә жәмәгать тыңлаулары мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларны фикер алышуда катнаша.

2 Статья. Гавами тыңлаулар үткөрүнең максатлары

Гавами тыңлаулар түбәндәге максатларда үткөрелә:

жирлек халкы катнашында мәжбүри тәртиптә карауга чыгарыла торган жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу;

халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

гавами тыңлаулар нәтижеләрен әзерләү, үткөрү һәм билгеләү экспертларның ачыклык, хәбәрдарлык, ихтыярий булуы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 Статья . Гавами тыңлауларга чыгарыла торган сораулар

1. Халык тыңлаулары жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткөрелә.

2. Халык алдында тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

1) Жирлек уставы проекты, шулай ук Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе яисә Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында нәкъ менә шушы норматив хокукый актлар рәвешендә үзгәрешләр кертү очрақларыннан тыш;

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

3) Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

4) жирлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлекне үзгәртеп кору өчен жирлек халкының тавыш бирү юлы белән белдерелгән ризалыгын алу таләп ителгән очрақлардан тыш;

5) территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проекты, шулай ук әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты;

3. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү, Россия Федерациясе законнарында һәм әлеге Нигезләмәдә башкасы билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары исәбенә финанслана.

Территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнар нигезендә ачык тыңлаулар үткөрелә.

4 Статья. Гавами тыңлауларның инициаторлары

1. Гавами тыңлаулар халык, жирлек Советы, жирлек башлыгы, жирлек башкарма комитеты житәкчесе инициативасы буенча үткөрелә.

2. Халыкның гавами тыңлаулар үткөрү инициативасы 18 яшькә житкән һәм жирлек территориясендә кимендә 10 кешедән торган гражданныр төркемәннән булырга мөмкин.

3. Гражданнырның инициативалы төркеме аны булдыру турында карар

кабул ителгән кеннән булдырылган дип санала, ул гражданның инициатив төркеменең беренче утырышы беркетмәсе белән рәсмиләштерелә.

4. Инициатив төркем җирлек советына түбәндәге документларны тапшыра:

- гавами тыңлаулар мәсьәләсен күрсәтеп гариза һәм аларны уздыру кирәклеге нигезләү (1 нче кушымта);

- муниципаль хокукый акт проекты;

- муниципаль хокукый акты кабул итү кирәклеге нигезләүче аңлатма язуы, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп;

- финанс-икътисады нигезләү (муниципаль хокукый акт каравына кертелгән очракта, аны гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп ителсә);

- гражданның инициатив төркеменең барлык әгъзаларының имзалары куелган имза кәгазе өлеге Нигезләмәгә 2 нче кушымта нигезендә раслана. Имза кәгазенең һәр битендә инициатив төркем составынан сайлана торган гражданның инициатив төркем рәйесе һәм секретаре тарафыннан таныкланырга тиеш;

- гражданның инициатив төркемнең тәү турында карар кабул ителгән утырыш беркетмәсе;

- инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеген булган, кәгазьләрен саны күрсәтелгән озату хаты.

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркем җыелышының вәкаләтле вәкиле һәм секретаре имза салырга тиеш.

5. Җирлек Советына өлеге статьяның 4 өлешендә билгеләнгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала.

6. Инициатив төркемнең гаризасын карау срогы җирлек советына кергән кеннән утыз кеннән дә артып китә алмый.

7. Җирлек Советы инициатив төркемнең гаризасын карау нәтижеләре буенча халык алдында тыңлаулар билгеләү яки халык алдында тыңлаулар билгеләү турындагы гаризаны кирәкәгә турында карар кабул ителә:

1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган сораулар җирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;

2) тәкъдим ителгән чын имзалар саны халыкка ачык тыңлаулар үткөрү инициативасын күрсәтү өчен җитми;

3) инициативаны тәкъдим итү тәртибе үтәлмәгән;

4) тапшырылган документлардагы мәгълүматлар чынбарлыкка туры килми;

5) җәмәгать тыңлауларына чыгаруға тәкъдим ителә торган муниципаль хокукый акт хокук инициативасы субъекты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тиешле җирле үзидарә органына кертелмәгән.

8. Җәмәгать тыңлауларын билгеләүдән баш тартуға суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

9. Гавами тыңлауларын билгеләү турындагы гаризаны кирәкәгә, баш тарту, ачык тыңлауларын билгеләү өчен инициатив төркемнең документларын кабат кертелүенә киртә түгел.

5 Статья. Гавами тыңлауларын билгеләү

1. Халык яки җирлек Советы инициативасы белән үткөрелә торган ачык тыңлаулар җирлек Советы карары белән билгеләнә. Җирлек башлыгы яисә җирлек башкарма комитеты җитәкчесе инициативасы белән үткөрелгән ачык тыңлаулар җирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Гавами тыңлауларын билгеләү турында муниципаль хокукый актта

булырга тиеш:

1) гавами тыңлаулар мәсьәләсе (гавами тыңлауларда фикер алышырга тиешле муниципаль хокукый акт проектының исеме һәм тексты);

2) гавами тыңлаулар датасы, урыны (адресы) һәм вақыты;

3) гавами тыңлаулар тыңлаулар үткөрү инициаторы исеме;

4) гавами тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү буенча оештыру комитеты (Комиссия) составы (оешкан очракта);

5) гавами тыңлауларда каралган сораулар, гавами тыңлауларда катнашу өчен гаризалар буенча вақыт, урын (адресы), элемтә өчен телефон һәм тәкъдимнәрне кабул итү вақыты.

3. Муниципаль норматив хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә Устав нигезендә гавами тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль хокукый акт проектының тексты һәм гавами тыңлауларга чыгарыла торган гавами тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукый актлар «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Әлмәт муниципаль районы сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштырылырга, шулай ук «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасында Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән кагыйдәләр нигезендә урнаштырылырга тиеш.

Халыкка хәбәр итү максатларында гавами тыңлаулар һәм муниципаль норматив хокукый акт проекты билгеләү турында бердәм порталда урнаштыру жирлек Башкарма комитетының шәхси кабинетыннан файдаланып, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән срокта башкарыла.

6 Статья. Гавами тыңлаулар турында мәгълүмат бирү һәм аларны үткөрү вақыты

1. Гавами тыңлауларны үткөрү вақыты 30 көннән дә ким түгел, әгәр закон һәм әлеге Нигезләмә белән башкача билгеләнмәгән булса.

2. Халыкка гавами тыңлауларны билгеләү турында халыкка мәгълүмат бирү гавами тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актны бастырып чыгару юлы белән, Устав белән билгеләнгән тәртиптә, муниципаль норматив хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен һәм әлеге Нигезләмә белән гамәлгә ашырыла.

3. Кабул ителгән карарларны нигезләүне дә кертеп, гавами тыңлаулар нәтижеләре муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

4. Гавами тыңлаулар үткәргәндә билгеләнгән срокларның үтәләшен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру гавами тыңлауларны оештыручыга йөкләнә.

7 Статья. Гавами тыңлауларны оештыру

1. Гавами тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү жирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла (алга таба-гавами тыңлауларны оештыручы).

2. Гавами тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү барышында ачык тыңлауларны оештыручы тәэмин итә:

1) жирлек Советы карарларын, жирлек башлыгының халык алдында тыңлауларны билгеләү турындагы карарларын һәм муниципаль хокукый акт проекты эзерләү, рәсми бастырып чыгару һәм урнаштыру;

2) гавами тыңлауларда катнашучылар жыелышын үткөрү;

3) гавами тыңлауларга чыгарылган муниципаль хокукый акт проекты буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр жыю;

- 4) жәмәгать тыңлаулары протоколын алып бару;
- 5) гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә әзерләү һәм бастыру;
- 6) әлеге Нигезләмәнең 3 статьясындагы 2 өлешенең 1, 2, 3, 4 пунктларында күрсәтелгән проектлар һәм сораулар буенча халык алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча протокол һәм бәяләмә тапшыру.

3. Гавами тыңлауларда катнашучылар муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган үз тәкъдимнәрен һәм кисәтүләрен алдан ук һәм гавами тыңлаулар уздыру көнендә рәсми сайт ярдәмендә халыкка чыгарырга хокуклы.

Язма рәвештә бирелгән гавами тыңлауларда катнашучыларның искәrmәләре һәм тәкъдимнәрендә физик затлар - фамилияләре, исеме, атасының исеме (булган очракта), яшәү (теркәү) урыны адресы; юридик затлар өчен - тиешле документ белән расланган юридик затның вәкаләтле вәкиле турында белешмәләр, юридик затның исеме һәм адресы) күрсәтелергә һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелергә тиеш.

Гавами тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү "Шәхси мәгълүматлар турында" 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4. Гавами тыңлауларда катнашучылар муниципаль норматив хокукый акт проектын гавами тыңлауларга чыгарылган тәкъдимнәрен «Дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә (функцияләренә) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән кагыйдәләр нигезендә жиберергә хокуклы.

Фикер алышуга чыгарылган муниципаль норматив хокукый акт проекты буенча искәrmәләр һәм тәкъдимнәр, электрон формада дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктурада идентификацияләү һәм аутентификацияләүнең бердәм системасы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы кулланып, анда авторизациядән соң Бердәм портал ярдәмендә жириклектә яшәүчеләр тарафыннан кертелә.

Кисәтүләр һәм тәкъдимнәр керту гавами тыңлауларга чыгарылган муниципаль норматив хокукый акт проектын һәм гавами тыңлауларны билгеләү турында мәгълүматны бастырып чыгару көненнән башлана һәм гавами тыңлаулар уздыру көненә кадәр 2 эш көненнән дә соңга калмыйча тәмамлана.

Муниципаль норматив хокукый акт проекты буенча искәrmәләр һәм тәкъдимнәр кертелгәндә, жириклек халкы шулай ук үз фамилиясә, исеме, атасының исеме (булган очракта), гражданның шәхесен таныклаучы төп документның реквизитлары, туу датасы һәм яшәү урыны буенча теркәлү адресы турында белешмәләр жиберә.

Күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр органның шәхси кабинетына жиберелә.

5. Гавами тыңлауларда үз тәкъдимнәрен аргументлау өчен чыгыш ясау хокукы белән халык алдында тыңлаулар үткөрү көненә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар биргән затлар катнаша.

Чыгыш ясау хокукы белән жәмәгать тыңлауларында катнашуга гариза биргәндә катнашучы паспортны алмаштыручы документ яки паспорт, шулай ук юридик затның исеме һәм адресы турында мәгълүмат һәм юридик зат вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ тапшыра.

Чыгыш ясау хокукы белән гавами тыңлауларда катнашу өчен гариза биргән затларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү «Персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

6. Гавами тыңлауларда чыгыш ясау хокукыннан башка жириклекнең барлык

кызыксынган кешеләре дә катнаша ала.

7. Халык инициативасы буенча ачык тыңлаулар үткәрелгән очракта мәжбүри тәртиптә гражданның инициатива төркеме вәкилләре чакырыла.

8 Статья. Гавами тыңлаулар үткөрү тәртибе

1. Гавами тыңлаулар жирлектә яшәүчеләр өчен уңайлы вакытта үткәрелә (9.00 сәгатътән 18.00 сәгатъкә кадәр, яисә эш көннәре буенча 15.00 сәгатътән 20.00 сәгатътән дш соңга калмыйча халык алдында тыңлаулар уздырырга киңәш ителә). Оештыру комитеты анда катнашырга теләгән кешеләргә тыңлаулар үткәрелә торган бинага тоткарлыксыз керү мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

2. Гавами тыңлаулар жыелыш формасында үткәрелә.

3. Гавами тыңлауларны билгеләү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы жирлек Советы, жирлек башкарма комитеты хезмәткәрләре, иҗтимагый оешмалар вәкилләре, гражданның инициативалы төркеме (әгәр халык алдында тыңлауларны уздыруның инициаторы булып 5 кешедән дә ким булмаган санда) оештыру комитеты формалаштыра. Оештыру комитеты үз составыннан рәис, рәис урынбасары һәм секретарь сайлай. Оештыру комитеты утырышта аның өгъзаларының яртысыннан артыгы булганда карарлар кабул итәргә хокуклы.

Гавами тыңлаулар үткәрелгән көнне оештыру комитеты аларның катнашучыларын теркәүне оештыра.

4. Оештыру комитеты рәисе гавами тыңлауларда рәислек итә. Рәислек итүче ачык тыңлаулар ача, гавами тыңлауларны үткөрү тәртибе буенча каралуга чыгарыла торган мәсьәләне (сорауларны), тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, сәркатибне һәм экспертларны күрсәтә, гавами тыңлауларны үткөрү инициаторларын күрсәтә.

5. Рәислек итүче гавами тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибе буенча фикер алышу тәртибен күзәтә, кирәк булса, утырышлар залыннан сораулар буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны бетерү буенча чаралар күрергә хокуклы.

6. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты гавами тыңлауларны үткөрү регламенты белән билгеләнә, карала торган мәсьәләнең эчтәлеген, чыгыш ясау хокукы һәм башка мәсьәләләр белән гавами тыңлауларда катнашуга язмача гаризалар саны.

Рәислек итүче рәхсәте белән чыгыш ясау өчен вакыт озайтылырга мөмкин.

7. Гавами тыңлауларда катнашучылар чыгышлары төмамланганнан соң рәислек итүче рәхсәте белән чыгыш ясаучыларга сораулар бирергә хокуклы.

8. Рәислек итүче гавами тыңлаулардагы тәнәфес һәм аларның башка вакытта дөвам итүе турында карар кабул итәргә хокуклы.

9. Гавами тыңлаулар үткәргәндә тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора. Катнашучылар жәмәгать тыңлаулары барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм үткөрүгә комачаулай алмыйлар. Рәислек итүче жәмәгать тыңлауларын үткөрү тәртибен бозган очракта, аларны залдан чыгаруны таләп итәргә хокуклы.

10. Оештыру комитеты секретаре чараны үткөрү беркетмәсен алып бара.

11. Рәислек итүче чыгышлардан, тәкъдимнәрдән соң утырышның көн тәртибәндәге мәсьәләне карап тикшерүнең йомгаклау вариантын тавыш бирүгә куя. Иҗтимагый тыңлауларда карарлар теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү аша кабул ителә. Катнашкан һәркемнең бер тавышы бар, ул аңа каршы яки тавыш бирүдән тыелган сорауны чишү өчен бирә. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә.

9 Статъя. Гавами тыңлаулар йомгаклары

1. Гавами тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Беркетмә төзүнең тулылыгын тәмин итү өчен гавами тыңлаулар секретаре тарафыннан аудиоязма алып барылырга мөмкин. Аудиоязма алып барылган очракта бу хакта беркетмәдә билге ясала.

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре халык алдында тыңлауларның оештыру комитетына әлеге Нигезләмәнең 7 статьясындагы 3 һәм 4 өлешендә билгеләнгән белешмәләргә күрсәтеп бирелә.

2. Гавами тыңлаулар протоколы (3 нче кушымта) рәислек итүче тарафыннан имзаланган.

3. Гавами тыңлаулар беркетмәләре гавами тыңлауларны оештыручы материалларында саклана.

4. Гавами тыңлауларында каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән гавами тыңлауларда катнашучы әлеге катнашучы тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләргә үз эченә алган гавами тыңлаулар беркетмәсеннән өзәтә алырга хокуклы.

5. Мәжбүри йомгаклау документының рәвешә әлеге Нигезләмәгә 4 нче кушымтада китерелгән гавами тыңлаулар нәтижәләргә буенча бәяләмә була, ул чара үткәрелгәннән соң алдагы эш көннән башлап эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көнлек чорда төзелә.

Гавами тыңлауларның нәтижәләргә турында бәяләмәдә түбәндәгеләр күрсәтеләргә тиеш:

- 1) карауга чыгарыла торган сорау (сораулар);
- 2) чараны уздыру инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый акт датасы, номеры һәм исеме, шулай ук аны рәсми бастырып чыгару датасы;
- 4) утырышны уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) гавами тыңлауларда катнашучылар турында мәгълүмат;
- 6) карауга чыгарылган жирле әһәмияттәгә мәсьәләне (мәсьәләләргә) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең йомгаклау варианты;
- 7) кабул ителгән карарның нигезлә нигезләнүе;
- 8) катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләргә.

6. Кабул ителгән карарларны нигезләүне дә кертәп, гавами тыңлаулар нәтижәләргә торак пунктлар территориясендә һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында урнашкан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә, шулай ук «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләргә (функцияләргә) бердәм порталы гавами тыңлаулардан соң 5 көннән дә соңга калмыйча, махсус мәгълүмат стөндларында бастырып чыгарыла (халыкка игълан ителә).».

7. Муниципаль хокукый акт проекты жирле үзидәрә органына жибәрелә, аның вәкаләтләргә, беркетмә һәм халык алдында тыңлаулар нәтижәләргә буенча бәяләмә булып аны раслау кертелсә.

10 Статъя. Устав проекты һәм Уставка үзгәрешләргә кертү турында жирлек Советы карары проекты гавами тыңлауларда карау үзәчәлекләргә

1. Устав проекты һәм Советның уставка үзгәрешләргә һәм өстәмәләргә кертү турындагы карары проекты гавами тыңлауларда «Россия Федерациясендә жирле үзидәрә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм жирлек Уставында каралган үзәчәлекләргә исәпкә алып карала.

2. Устав проекты һәм жирлек Советының Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары проекты жирлек Советы аны кабул итү турындагы мәсьәләне караган көнгә 30 көннән дә соңга калмыйча рәсми бастырып чыгарылырга тиеш. Бер үк вакытта әлеге проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданның фикер алышуларында катнашу тәртибе, шулай ук жирлек Советының проект буенча ачык тыңлауларны билгеләү турындагы карары басыла.

3. Уставны шушы норматив хокукый актларга туры китерү максатыннан Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл яңарту рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очракта жирлек Советы карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук гражданның аның буенча фикер алышуларда катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару таләп ителми.

4. Устав проекты яки Советның уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары проекты буенча ачык тыңлаулар жирлек Советы тарафыннан билгеләнә һәм жирлек Уставы тарафыннан билгеләнгән вакытта үткәрелә.

5. Гавами тыңлаулар тәмамланганнан соң, Устав проекты эшләнәп бетә һәм жирлек Советы каравына чыгарыла.

11 Статья. Жирле бюджет проекты гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре һәм аның үтәләше турында хисап

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турындагы еллык хисап жәмәгать тыңлауларында Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, устав, бюджет процессы турындагы нигезләмәдә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып карала.

2. Жирлек башлыгы жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлауларны билгеләү һәм жирле бюджет үтәләше турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлауларны билгеләү, жирле бюджет үтәләше турындагы хисап аларны кабул иткәннән соң 10 көн эчендә бастырып чыгарылырга тиеш.

4. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар, жирле бюджет үтәләше турындагы хисап жирле бюджет проекты бастырылганнан соң үткәрелә, ләкин 7 календарь көннәннән дә иртәрәк түгел.

12 Статья. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектына кагылышлы мәсьәләләр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнәндәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларга чыгарыла.

13 Статья. Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләсен халык алдында тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча ачык тыңлаулар "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында

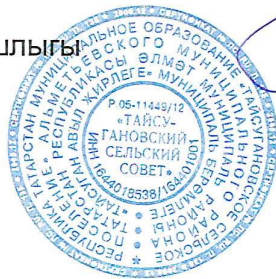
каралган очрактарда үткөрөлө.

2. Муниципаль берәмлекне үзгөртөп кору мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар үткөрү буенча вәкаләтле орган булып жирлек Советы төзи торган оештыру комитеты тора.

3. Жирлекне үзгөртөп кору мәсьәләләре буенча гавами тыңлаулар үткөрү турындагы карар жирлек Советы тарафыннан кабул ителә.

4. Жирлек чикләрен үзгөртү мәсьәләсе буенча гавами тыңлауларның датасы, вакыты һәм урыны турындагы хәбәр жирлек Советы тарафыннан халык алдында тыңлаулар үткөрү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарыла (игълан ителә).

Тайсуган
авыл жирлеге башлыгы

М.Ф.Мостафин

ЖӘМӨГАТЬ ТЫҢЛАУЛАРЫН БИЛГЕЛӘУ ТУРЫНДА ГАРИЗА

Инициатив төркем _____ кеше санында (исемлек кушымтада бирелә)
Татарстан Республикасы Өлмөт муниципаль районы ____ авыл жирлегендө
халык инициативасы буенча гавами тыңлауларын түбәндөгә сорау буенча
билгеләргә _____ төкъдим
итә: _____

Гавами тыңлаулар үткөрү кирәклеген нигезләү:
_____
_____

Кушымта (фактта төкъдим ителгән документлар күрсәтелә):

- муниципаль хокукый акт проекты;
- муниципаль хокукый акты кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп;
- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә торган муниципаль хокукый актка кертелгән очракта);
- гражданныр инициатив төркеменәң барлык әгъзаларының имзалары куелган имза кәгазе, әлегә Нигезләмөгә 3 нче кушымта нигезендө. Имза кәгазенәң һәр битендө инициатив төркем составыннан сайлана торган гражданнырның инициатив төркеме рәисе һәм секретаре тарафыннан таныкланырга тиеш;
- гражданнырның инициатив төркемен төзү турында карар кабул ителгән утырыш беркетмәсе;
- инициатив төркемнәң вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеге.

Гражданныр инициативасы
төркеменәң вәкаләтле вәкиле _____
(имза) (Ф.И.О.)

Гражданныр инициативасы
төркеме секретаре _____
(имза) (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Өлмәт
Муниципаль районының Тайсуган
авыл җирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртибе турында
нигезләмәгә 2 нче кушылта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ ЯЗЫЛУ БИТЕ

Түбәндәгә сорау буенча: _____
_____»

Без, түбәндә язылучылар, Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль
районы _____ авыл җирлегендә халык инициативасы буенча
гавами тыңлаулар уздыруны хуплайбыз:

« _____
_____»

N п/п	Фамилия, исем, отчество	18 яшендә туган ел (өстәмә рәвештә туган көнә һәм ае)	Яшәү урыны адресы	Паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры	Шәхси имза

Шәхси имза белән раслайым:

_____ (фамилия, исем, отчество, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының

_____ сериясе һәм номеры граждан паспорты, аны биргән органның исемен яки кодын күрсәтеп,

_____ урын адресы имза җыйган кешенең яшәве, имзасы һәм аны керту датасы).

Гражданнар инициативасы
төркеменең вәкаләтле вәкиле _____

(имза)

(Ф.И.О.)

Гражданнар инициативасы
төркеме секретаре _____

(имза)

(Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Өлмәт
Муниципаль районының Тайсуган
авыл җирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртібе турында
нигезләмәгә 3 нче кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРЫ ПРОТОКОЛЫ

« ____ » ____ 20__ ел N ____ . ____ авылы

Инициатива буенча гавами тыңлаулары: _____
билгеләнгән _____ № _____

_____ (муниципаль хокукый акт)

_____ (муниципаль хокукый акт)

басылган (игълан ителгән): _____
үткәрелгән _____
адресы буенча: _____
Оештыру комитеты: _____
Катнаштылар: _____
Рәислек итүче: _____
Сәркатип: _____
Белгечләр: _____
Гавами тыңлауларда катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

Гавами тыңлауларда катнашучылар: _____
(Ф.И.О.)

Тыңладылар:

1. _____
(Ф.И.О.)
2. _____
(Ф.И.О.)
3. _____
(Ф.И.О.)

Телдән һәм язмача кертелгән тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр саны
_____, шул исәптән:

N п/п	Рекомендация һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

Гавами тыңлауларда рәислек итүче _____
(имза) (Ф.И.О)

Татарстан Республикасы Өлмөт
Муниципаль районының Тайсуган
авыл жирлегендө гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртибе турында
нигезләмәгә 4 нче кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР НӘТИЖӘЛӘРЕ ТУРЫНДА БӘЯЛӘМӘ

«__» _____ 20__ ел _____ авылы

Инициатива буенча жәмәгать тыңлаулары: _____
билгеләнде _____

(муниципаль хокукый акт)

алдыннан № _____
(муниципаль хокукый акт исеме)

басылган (игълан ителгән): _____
адрес буенча үткәрелде: _____

Гавами тыңлауларга чыгарыла торган сорау
(сораулар) _____

Гавами тыңлаулар үткөрү инициаторы _____

Гавами тыңлауларның датасы, вакыты һәм урыны _____

Гавами тыңлаулар үткәргән оештыру комитеты _____

Гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокукы
алучылар турында мәгълүмат _____

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр
һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлегә:

Фикер алышуга чыгарылган сораулар		Экспертлар һәм катнашучыларның тәкъдимнәре һәм рекомендацияләре		Кертелгән һәм якланган тәкъдимнәр, рекомендацияләр	Искәрмә
N п/п	Проектның исеме яки формалаштырылган сорау	N п/п	Тәкъдимнең тексты	Катнашучы экспертның Ф.И.О.	
1		1.1			
		1.2			
2		2.1			

Жирле өһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты: _____

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

риза _____ (кеше.)

каршы _____ (кеше.)

тыелды _____ (кеше.)

Гавами тыңлауларда рәислек итүче _____ (имза) _____ (Ф. И. О)